

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ

{Із змінами, внесеними згідно із Законами

№ 1774-VIII від 06.12.2016, ВВР, 2017, № 2, ст.25

№ 1798-VIII від 21.12.2016, ВВР, 2017, № 7-8, ст.50

№ 2136-VIII від 13.07.2017, ВВР, 2017, № 35, ст.376

№ 2147-VIII від 03.10.2017, ВВР, 2017, № 48, ст.436

№ 2190-VIII від 09.11.2017, ВВР, 2017, № 45, ст.405

№ 2246-VIII від 07.12.2017, ВВР, 2018, № 3-4, ст.26

№ 2249-VIII від 19.12.2017, ВВР, 2018, № 6-7, ст.43

№ 2449-VIII від 07.06.2018, ВВР, 2018, № 26, ст.219

№ 2475-VIII від 03.07.2018, ВВР, 2018, № 36, ст.272

№ 2629-VIII від 23.11.2018, ВВР, 2018, № 50, ст.400}

{Установити, що норми абзацу восьмого пункту 14 розділу XI цього Закону застосовуються по 31 грудня 2019 року згідно із Законом № 2629-VIII від 23.11.2018}

{Установити, що у 2019 році норми абзацу другого частини третьої статті 51 та абзаців другого – п'ятого пункту 14 розділу XI цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів згідно із Законом № 2629-VIII від 23.11.2018}

{Установити, що положення абзацу восьмого пункту 14 розділу XI цього Закону застосовуються по 31 грудня 2018 року згідно із Законом № 2246-VIII від 07.12.2017}

{Установити, що у 2018 році норми і положення абзаців другого – п'ятого пункту 14 розділу XI цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів згідно із Законом № 2246-VIII від 07.12.2017}

{Установити, що у 2017 році норми і положення частини другої пункту чотирнадцять розділу XI цього Закону застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного і місцевих бюджетів згідно із Законом № 1801-VIII від 21.12.2016}

Цей Закон визначає принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства, а також порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до державної служби, що базується на їхніх особистих якостях та досягненнях.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Державна служба та державний службовець

1. Державна служба — це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави, зокрема щодо:

1) аналізу державної політики на загальнодержавному, галузевому і регіональному рівнях та підготовки пропозицій стосовно її формування, у тому числі розроблення та проведення експертизи проектів програм, концепцій, стратегій, проектів законів та інших нормативно-правових актів, проектів міжнародних договорів;

2) забезпечення реалізації державної політики, виконання загальнодержавних, галузевих і регіональних програм, виконання законів та інших нормативно-правових актів;

3) забезпечення надання доступних і якісних адміністративних послуг;

4) здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням законодавства;

5) управління державними фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням;

6) управління персоналом державних органів;

7) реалізації інших повноважень державного органу, визначених законодавством.

2. Державний службовець — це громадянин України, який займає посаду державної служби в органі державної влади, іншому державному органі, його апараті (секретаріаті) (далі — державний орган), одержує заробітну плату за рахунок коштів державного бюджету та здійснює встановлені для цієї посади повноваження, безпосередньо пов'язані з виконанням завдань і функцій такого державного органу, а також дотримується принципів державної служби.

Стаття 2. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) безпосередній керівник — найближчий керівник, якому прямо підпорядкований державний службовець;

2) державна мова — українська мова, якій Конституцією України надано статус мови офіційного спілкування посадових осіб державних органів та органів місцевого самоврядування під час виконання посадових обов'язків, а також мови діловодства і документації цих органів та посадових осіб;

3) керівник державної служби в державному органі (далі — керівник державної служби) — посадова особа, яка займає вищу посаду державної служби в державному органі, до посадових

обов'язків якої належить здійснення повноважень з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому органі;

4) посада державної служби — визначена структурою і штатним розписом первинна структурна одиниця державного органу з установленими відповідно до законодавства посадовими обов'язками у межах повноважень, визначених частиною першою статті 1 цього Закону;

5) професійна компетентність — здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку;

6) рівнозначна посада — посада державної служби, що належить до однієї групи оплати праці з урахуванням юрисдикції державного органу;

7) суб'єкт призначення — державний орган або посадова особа, яким відповідно до законодавства надано повноваження від імені держави призначати на відповідну посаду державної служби в державному органі та звільняти з такої посади;

8) функції з обслуговування — діяльність працівників державного органу, яка не передбачає здійснення повноважень, безпосередньо пов'язаних з виконанням завдань і функцій, визначених частиною першою статті 1 цього Закону;

9) професійне навчання — набуття та вдосконалення професійних знань, умінь та навичок, що забезпечує відповідний рівень професійної кваліфікації державного службовця для його професійної діяльності;

10) службова дисципліна — неухильне дотримання Присяги державного службовця, сумлінне виконання службових обов'язків та правил внутрішнього службового розпорядку.

2. Терміни «близькі особи», «корупційне правопорушення», «потенційний конфлікт інтересів», «реальний конфлікт інтересів», «пряме підпорядкування» в цьому Законі вживаються у значенні, визначеному Законом України «Про запобігання корупції».

Стаття 3. Сфера дії цього Закону

1. Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку із вступом на державну службу, її проходженням та припиненням, визначає правовий статус державного службовця.

2. Дія цього Закону поширюється на державних службовців:

- 1) Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- 2) міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;
- 3) місцевих державних адміністрацій;
- 4) органів прокуратури;

5) органів військового управління;

6) органів дипломатичної служби;

{Пункт 6 частини другої статті 3 в редакції Закону № 2449-VIII від 07.06.2018}

7) державних органів, особливості проходження державної служби в яких визначені статтею 91 цього Закону;

8) інших державних органів.

3. Дія цього Закону не поширюється на:

1) Президента України;

2) Главу Адміністрації Президента України та його заступників, Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим та його заступників;

3) членів Кабінету Міністрів України, перших заступників та заступників міністрів;

4) Голову та членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Голову та членів Антимонопольного комітету України, Голову та членів Національного агентства з питань запобігання корупції, Голову та членів Рахункової палати, Голову та членів Центральної виборчої комісії, голів та членів інших державних колегіальних органів;

5) Секретаря Ради національної безпеки і оборони України та його заступників;

6) Голову Державного комітету телебачення і радіомовлення України та його заступників, Голову Фонду державного майна України та його заступників;

7) народних депутатів України;

8) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та його представників;

9) службовців Національного банку України;

9-1) голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників;

{Частина третю статті 3 доповнено пунктом 9-1 згідно із Законом № 2190-VIII від 09.11.2017}

10) депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голову Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступників, міністрів Автономної Республіки Крим;

11) депутатів місцевих рад, посадових осіб місцевого самоврядування;

11-1) суддів Конституційного Суду України;

{Частина третю статті 3 доповнено пунктом 11-1 згідно із Законом № 2136-VIII від 13.07.2017}

11-2) постійного представника Кабінету Міністрів України у Конституційному Суді України;

{Частина третю статті 3 доповнено пунктом 11-2 згідно із Законом № 2136-VIII від 13.07.2017}

- 12) суддів;
- 13) прокурорів;
- 14) працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування;
- 15) працівників державних підприємств, установ, організацій, інших суб'єктів господарювання державної форми власності, а також навчальних закладів, заснованих державними органами;
- 16) військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до закону;
- 17) осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів та працівників інших органів, яким присвоюються спеціальні звання, якщо інше не передбачено законом;
- 18) працівників патронатних служб.

4. Критерії визначення переліку посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

Перелік посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, затверджує центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби, за поданням керівника державної служби у відповідному органі.

Стаття 4. Принципи державної служби

1. Державна служба здійснюється з дотриманням таких принципів:

1) верховенства права — забезпечення пріоритету прав і свобод людини і громадянина відповідно до Конституції України, що визначають зміст та спрямованість діяльності державного службовця під час виконання завдань і функцій держави;

2) законності — обов'язок державного службовця діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України;

3) професіоналізму — компетентне, об'єктивне і неупереджене виконання посадових обов'язків, постійне підвищення державним службовцем рівня своєї професійної компетентності, вільне володіння державною мовою і, за потреби, регіональною мовою або мовою національних меншин, визначеною відповідно до закону;

4) патріотизму — відданість та вірне служіння Українському народові;

5) добросовісності — спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень;

6) ефективності — раціональне і результативне використання ресурсів для досягнення цілей державної політики;

7) забезпечення рівного доступу до державної служби — заборона всіх форм та проявів дискримінації, відсутність необґрунтованих обмежень або надання необґрунтованих переваг певним категоріям громадян під час вступу на державну службу та її проходження;

8) політичної неупередженості — недопущення впливу політичних поглядів на дії та рішення державного службовця, а також утримання від демонстрації свого ставлення до політичних партій, демонстрації власних політичних поглядів під час виконання посадових обов'язків;

9) прозорості — відкритість інформації про діяльність державного службовця, крім випадків, визначених Конституцією та законами України;

10) стабільності — призначення державних службовців безстроково, крім випадків, визначених законом, незалежність персонального складу державної служби від змін політичного керівництва держави та державних органів.

Стаття 5. Правове регулювання державної служби

1. Правове регулювання державної служби здійснюється Конституцією України, цим та іншими законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постановами Верховної Ради України, указами Президента України, актами Кабінету Міністрів України та центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

2. Відносини, що виникають у зв'язку із вступом, проходженням та припиненням державної служби, регулюються цим Законом, якщо інше не передбачено законом.

3. Дія норм законодавства про працю поширюється на державних службовців у частині відносин, не врегульованих цим Законом.

4. Особливості правового регулювання державної служби в системі правосуддя визначаються законодавством про судоустрій і статус суддів.

{Статтю 5 доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 1798-VIII від 21.12.2016}

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
Стаття 1. Державна служба та державний службовець.....	4
Стаття 2. Визначення термінів.....	4
Стаття 3. Сфера дії цього Закону.....	5
Стаття 4. Принципи державної служби.....	7
Стаття 5. Правове регулювання державної служби.....	8
Стаття 6. Категорії посад державної служби.....	9
РОЗДІЛ II. ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ	10
Стаття 7. Основні права державного службовця.....	10
Стаття 8. Основні обов'язки державного службовця.....	10
Стаття 9. Підпорядкування державного службовця та виконання наказу (розпорядження), доручення.....	11
Стаття 10. Політична неупередженість.....	13
Стаття 11. Захист права на державну службу.....	13
РОЗДІЛ III. УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЮ СЛУЖБОЮ	15
Стаття 12. Система управління державною службою.....	15
Стаття 13. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.....	15
Стаття 14. Комісія з питань вищого корпусу державної служби.....	17
Стаття 15. Повноваження Комісії з питань вищого корпусу державної служби.....	19
Стаття 16. Організація роботи Комісії з питань вищого корпусу державної служби.....	19
Стаття 17. Керівник державної служби в державному органі.....	20
Стаття 18. Служба управління персоналом державного органу.....	22
1. У державному органі залежно від чисельності персоналу утворюється структурний підрозділ або вводиться посада спеціаліста з питань персоналу (далі — служба управління персоналом) з прямим підпорядкуванням керівнику державної служби. Обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців органу.....	22
РОЗДІЛ IV. ВСТУП НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	22
ГЛАВА 1. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ВСТУПУ НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ	22
Стаття 19. Право на державну службу.....	22
Стаття 20. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу.....	23
Стаття 21. Вступ на державну службу.....	24
ГЛАВА 2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ НА ЗАЙНЯТТЯ ВАКАНТНОЇ ПОСАДИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ	25
Стаття 22. Конкурс на зайняття вакантної посади державної служби.....	25
Стаття 23. Оприлюднення інформації про вакантну посаду державної служби та оголошення про проведення конкурсу.....	26
Стаття 24. Скорочення вакантних посад, на які не оголошено конкурс.....	27
Стаття 25. Документи для участі у конкурсі.....	27
Стаття 26. Порядок визначення відповідності кандидатів умовам конкурсу.....	28

Стаття 27. Конкурсна комісія.....	29
Стаття 28. Оформлення та оприлюднення результатів конкурсу.....	30
Стаття 29. Відкладене право другого за результатами конкурсу кандидата на зайняття вакантної посади державної служби.....	31
Стаття 30. Повторний конкурс.....	31
ГЛАВА 3. ПРИЗНАЧЕННЯ НА ПОСАДУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.....	32
Стаття 31. Порядок призначення на посаду державної служби.....	32
Стаття 32. Обмеження щодо призначення на посаду.....	33
Стаття 33. Акт про призначення на посаду.....	34
Стаття 34. Строкове призначення.....	34
Стаття 35. Випробування.....	34
Стаття 36. Присяга державного службовця.....	35
Стаття 37. Особова справа державного службовця.....	36
РОЗДІЛ V. СЛУЖБОВА КАР'ЄРА.....	36
Стаття 38. Проходження державної служби.....	36
Стаття 39. Ранги державних службовців.....	37
Стаття 40. Просування державного службовця по службі.....	38
Стаття 41. Переведення державних службовців.....	38
Стаття 42. Службове відрадження.....	39
Стаття 43. Зміна істотних умов державної служби.....	39
Стаття 44. Оцінювання результатів службової діяльності.....	40
Стаття 45. Публічний звіт керівника органу виконавчої влади.....	41
Стаття 46. Стаж державної служби.....	42
Стаття 47. Правила внутрішнього службового розпорядку державного органу.....	43
Стаття 48. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців.....	43
Стаття 49. Індивідуальна програма підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.....	45
РОЗДІЛ VI. ОПЛАТА ПРАЦІ, ЗАОХОЧЕННЯ І СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ.....	45
Стаття 50. Оплата праці державних службовців.....	45
Стаття 51. Групи оплати праці та схема посадових окладів державних службовців.....	46
Стаття 52. Надбавки, доплати та премії.....	47
Стаття 53. ЗАОХОЧЕННЯ державних службовців.....	48
Стаття 54. Соціально-побутове забезпечення державних службовців.....	49
Стаття 55. Створення належних умов для виконання посадових обов'язків.....	49
РОЗДІЛ VII. РОБОЧИЙ ЧАС І ЧАС ВІДПОЧИНКУ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ. ВІДПУСТКИ.....	49
Стаття 56. Робочий час і час відпочинку державного службовця.....	49
Стаття 57. Щорічні основні відпустки державних службовців.....	50
Стаття 58. Щорічні додаткові та інші відпустки державних службовців.....	51
Стаття 59. Порядок і умови надання щорічних відпусток.....	51
Стаття 60. Відкликання державних службовців із щорічних відпусток.....	51
РОЗДІЛ VIII. ДИСЦИПЛІНАРНА ТА МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.....	52

ГЛАВА 1. СЛУЖБОВА ДИСЦИПЛІНА.....	52
Стаття 61. Забезпечення службової дисципліни.....	52
Стаття 62. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.....	52
Стаття 63. Обов'язки керівника державної служби щодо забезпечення службової дисципліни.....	52
ГЛАВА 2. ЗАСАДИ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	53
Стаття 64. Дисциплінарна відповідальність державного службовця.....	53
Стаття 65. Підстави для притягнення державного службовця до дисциплінарної відповідальності.....	54
Стаття 66. Види дисциплінарних стягнень та загальні умови їх застосування.....	55
Стаття 67. Обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність.....	56
Стаття 68. Суб'єкти, уповноважені ініціювати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення.....	57
Стаття 69. Дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ та її повноваження.....	57
Стаття 70. Загальні збори (конференція) державних службовців державного органу.....	59
Стаття 71. Проведення службового розслідування.....	60
Стаття 72. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків.....	61
Стаття 73. Дисциплінарна справа.....	62
Стаття 74. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.....	63
Стаття 75. Пояснення державного службовця.....	64
Стаття 76. Право на ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи.....	64
Стаття 77. Рішення про накладення дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження.....	64
Стаття 78. Оскарження рішення про накладення дисциплінарного стягнення.....	65
Стаття 79. Зняття дисциплінарного стягнення.....	65
ГЛАВА 3. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ.....	66
Стаття 80. Основи матеріальної відповідальності державних службовців.....	66
Стаття 81. Обов'язок відшкодування шкоди.....	66
Стаття 82. Порядок відшкодування шкоди.....	67
РОЗДІЛ ІХ. ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ.....	67
Стаття 83. Підстави для припинення державної служби.....	67
Стаття 84. Припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу або його обмеження.....	68
Стаття 85. Припинення державної служби у зв'язку із закінченням строку призначення на посаду державної служби.....	69
Стаття 86. Припинення державної служби за ініціативою державного службовця або за угодою сторін.....	69
Стаття 87. Припинення державної служби за ініціативою суб'єкта призначення.....	69
Стаття 88. Припинення державної служби у зв'язку з обставинами, що склалися незалежно від волі сторін.....	70

Стаття 89. Передача справ і майна.....	71
Стаття 90. Пенсійне забезпечення.....	71
РОЗДІЛ X. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ОКРЕМИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ. ПАТРОНАТНА СЛУЖБА.....	71
Стаття 91. Особливості проходження державної служби в окремих державних органах.....	71
Стаття 92. Патронатна служба.....	73
РОЗДІЛ XI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	73